

Από τον Κώστα Γκούμα*

Από τα λόγια μέχρι τις πράξεις...

Πολλά και σημαντικά είναι τα ζητήματα που τέθηκαν κατά την πρόσφατη ολόημερη παρουσία στη Λάρισα, του πολιτικού επιτελείου (υπουργός κ. Σπ. Λιβανός, υφυπουργός κ. Γ. Οικονόμου) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ).

Μια γενική παρατήρηση είναι ότι όλα όσα αναφέρθηκαν από τους κ. Υπουργούς και αποτέλεσαν αντικείμενο στην πολυημέρωτη σύσκεψη που διοργανώθηκε από την Περιφέρεια Θεσσαλίας είναι θέματα με βαθύ παρελθόν, προβλήματα που παραμένουν άλυτα, ελλείψεις και προσδοκίες που συνεχώς επί πολλά χρόνια, διαψεύδονται.

Τόσοι Πρωθυπουργοί, τόσοι Υπουργοί και κάθε είδους παράγοντες οργανισμών από το κέντρο επισκέπτονται εδώ και χρόνια τη Θεσσαλία, συμμετέχουν σε εντυπωσιακές συσκέψεις, ημερίδες συνέδρια, διατυπώνουν σκέψεις και θέσεις που δύσκολα θα μπορούσε κάποιος να διαφωνήσει (τουλάχιστον στα περισσότερα από αυτά).

Σε τελική ανάλυση όμως, αφήνουν μια πικρή γεύση λόγω της συνεχιζόμενης στασιμότητας που παρατηρείται στην ανάπτυξη/εκσυγχρονισμό του πρωτογενή τομέα, στη δημιουργία υποδομών, στο εισόδημα των αγροτών, ενώ ταυτόχρονα το περιβαλλοντικό αποτύπωμα της γεωργίας εμφανίζεται αρνητικό (ερμηνοποίηση, διάβρωση εδαφών, ελλειμματικό υδατικό ισοζύγιο, καταστροφή υπογείων και επιφανειακών υδατικών οικοσυστημάτων, ρύπανση, υψηλή κατανάλωση ενέργειας, κ.ά.).

Λυπούμαστε που τα ήξεμε, αλλά, δυστυχώς, οι κ. Λιβανός και Οικονόμου με την πρόσφατη επίσκεψή τους δεν πρωτοτύπησαν.

Από την πλευρά μας θα περιοριστούμε σε λίγα μόνο σχόλια, με βάση όσα από τις δηλώσεις των Υπουργών δημοσιεύτηκαν στα τοπικά ΜΜΕ (ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, 25 Ιουνίου 2021).

1. Σπύρος Λιβανός: «Συζητάμε για τα μικρά και κάνουμε τα μεγάλα». Έχει απόλυτο δίκιο ο κ. Υπουργός. Όταν βρίσκεται στη Θεσσαλία, στον τόπο όπου εξελίσσεται ένα κορυφαίο οικολογικό έγκλημα λόγω των υδατικών ελλειμμάτων, των λανθασμένων πρακτικών και της παντελούς έλλειψης μηχανισμού αξιόπιστης διαχείρισης των υδάτων, δεν είναι αρκετό να αναφέρεσαι αόριστα και γενικά σε «...χάραξη νέων πολιτικών», σε «αλληλαγές παραγωγικού μοντέλου» σε «μεταρρυθμίσεις» και ταυτόχρονα να αποφεύγεις να τοποθετηθείς στο μείζον πρόβλημα της ενίσχυσης του υδατικού δυναμικού, που για τη Θεσσαλία αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο κάθε είδους ανάπτυξη.

2. Σπύρος Λιβανός: «Στόχος του Υπουργείου..... (είναι) η μείωση του κόστους παραγωγής...».

Γ. Οικονόμου: «Οι υποδομές στη χώρα μας είναι απηρχαιωμένες». Όμως μία από τις κύριες παραμέτρους του κόστους παραγωγής για τους περισσότερους αγρότες, και ειδικά στην Ανατολική Θεσσαλία, είναι η άρδευση. Όταν λοιπόν οι αγρότες επιδίδονται, μην έχοντας άλλη εναλλακτική, σε έναν άνιστο αγώνα εξεύρεσης νερού, για παράδειγμα όλο και πιο βαθιά (και αντικοινωνικά) κάτω από τη γη τους, το παιχνίδι είναι χαμένο και, για να χρησιμοποιήσουμε φράσεις του κ. Υπουργού, αυτό «αποτελεί ήττα για όλους... και κυρίως

αποτελεί ήττα για τους αγρότες».

Όσο λοιπόν η εκάστοτε κυβέρνηση καθυστερεί εγκληματικά τη δημιουργία νέων ταμιευτήρων στις δύο θεσσαλικές λεκάνες απορροής, δηλαδή του Πηνειού (κεντροανατολικά) και του Αχελώου (δυτικά), ώστε να υποκαταστήσει μεγάλο μέρος του υπόγειου νερού των γεωτρήσεων με επιφανειακό νερό και δεν παίρνει μέτρα αντικατάστασης των λανθασμένων πρακτικών άρδευσης ώστε να έχουμε εξοικονόμηση νερού, τότε κύριε Υπουργέ, με όλο τον σεβασμό, μόνο ήττες θα καταγράψουμε...

3. Σπύρος Λιβανός: «...να φέρουμε τους νέους στα χωριά...».

Γ. Οικονόμου: «Είναι στις προτεραιότητές μας να σπρώξουμε στο επάγγελμα αυτό νέους ανθρώπους».

Καλές οι προθέσεις, καλές και οι διακηρύξεις. Ποια όμως είναι τα εκέγγα επιτυχίας αυτών των νέων ανθρώπων όταν «μπούνε» στο επάγγελμα; Ποια είναι η πορεία υλοποίησης, έστω ενός μέρους, των ταμιευτήρων και άλλων εγγειοβελτιωτικών υποδομών που περιγράφονται στο προ οκταετίας Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων Λεκανών Απορροής (ΣΔΥΛΑΠ) Θεσσαλίας της κυβέρνησης Σαμαρά; Σε ποια φάση βρίσκεται η ολοκλήρωση του έργου ενίσχυσης των υδατικών μας αναγκών από τα ημιτελή έργα του Αχελώου που συμπεριλαμβάνονται στις δεσμεύσεις του κ. Πρωθυπουργού; Ποια είναι η πρόοδος στον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου διαχείρισης υδάτων που θα συνδράμει στο έργο των αγροτών; Ποιες είναι οι εγγυήσεις ότι θα αντιστραφεί η πορεία ερμηνοποίησης και η διάβρωση των εδαφών; Και ποιες οι εγγυήσεις της πολιτείας για το «ξεκόλλημα» του μέσου αγροτικού εισοδήματος των 200 – 250 ευρώ/στρέμμα, όταν όλες οι προτάσεις για τη βελτίωσή του έχουν έως σήμερα αγνοηθεί;

Μεγάλη ευθύνη αναλαμβάνετε κ. Υπουργοί καλώντας τους νέους στα χωράφια. Μακάρι να είστε έτοιμοι να ανταποκριθείτε σε αυτά. Θυμίζουμε πάντως πως μόνο μέσα σε 22 μήνες διακυβέρνησης στο ΥΠΑΑΤ έχουν έως σήμερα βρεθεί ήδη δύο διαφορετικές πολιτικές ηγεσίες, ενώ πολλά λέγονται και για πρόωρες εκλογές...

4. Γ. Οικονόμου: «... υπάρχει θέμα περιβαλλοντικό, θέμα κατασπατάλησης του υπόγειου πλούτου και των υπέργειων υδάτων... για να προστατευτεί το περιβάλλον...».

Γνωστά αυτά κύριε Υπουργέ, οι επιστήμονες εξάλλου φρόντισαν, εδώ και δεκαετίες, ώστε όλα αυτά να γίνουν κτήμα των πολιτών, αλλά και αντικείμενο αγώνα και διεκδίκησης από τους Θεσσαλιούς. Το ζήτημα όμως είναι ότι δεν είδαμε ούτε ακούσαμε μια επεξεργασμένη πολιτική πρόταση για την εξοικονόμηση νερού στη γεωργία, κανένα προγραμματισμό έργων αντικατάστασης των «απηρχαιωμένων» υποδομών και τη δημιουργία νέων υποδομών, κανένα σχέδιο περιορισμού ή/και κίνητρα για μειωμένες καταναλώσεις νερού και βέβαια κάποιες δεσμεύσεις για τον (ανύπαρκτο σήμερα) διοικητικό μηχανισμό εφαρμογής μιας τέτοιας σημαντικής πρωτοβουλίας.

Δεν θέλουμε να σας κακοκαρδίσουμε, αλλά όλα αυτά... μας τα είπαν και άλλοι (π.χ. οι προηγούμενοι κυβερνώντες) και δυστυχώς και εκείνοι προσπεράσανε και προκοπή δεν είδαμε.

Μήπως λοιπόν θα έπρεπε να είστε πιο συγκεκριμένοι και κυρίως πιο δεσμευτικοί;

As γίνει κατανοητή μία βασική διαπίστωση: Η Θεσσαλία, σε ό,τι αφορά στο υδατικό – οικολογικό ζήτημα, βρίσκεται σε κατάσταση συναγερμού και, σε συνδυασμό με την κλιματική κρίση, διαμορφώνονται ιδιαίτερα σοβαρές απειλές στην ανάπτυξη και τις προοπτικές του πρωτογενή τομέα.

Συνεπώς το ΥΠΑΑΤ οφείλει να προσαρμόσει ανάλογα την πολιτική του, κάτι που, εμείς τουλάχιστον, δεν διαπιστώσαμε από την πρόσφατη επίσκεψη της ηγεσίας του στη Θεσσαλία.

*Ο Κώστας Γκούμας είναι γεωπόνος, πρ. δι/τής Εγγείων Βελτιώσεων, πρ. πρόεδρος ΓΕΩΤΕΕ/ΚΕ.